

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

12. De auctoritate & potestate Concilij Generalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

qua ceteri subscribunt, sic habet: *Ego Faustus presbyter, Archidiaconus, vel Abbas Monasterij N. subscripsi.* non dicit, sicut Episcopus: *iudicans subscripsi.* Imperatores vero, si qui aderant in Concilijs Generalibus, subscribebant in hunc modum: *Ego N. Imperator definita, & iudicata suscipio.* Tota difficultas est, An in Concilio, in quo Papa per se ipsum praesidet, Episcopi iudicando definiant, an tantum sint consilij: Et hoc puto sensisse eos Auctores, quos dixit Canus, Episcoporum esse consilium, non definitionem, aut iudicium, sed totam iurisdictionem esse tunc Papae, sed nihil impedit, quo minus dicamus, etiam tunc Episcopos vna cum Papa iudices esse, non Consilij tantum: & suo iudicio, & sententia comprobare iudicium, & sententiam Papae: quae est in tali Concilio prima.

Ad argumenta itaq; in initio posita respondeo: Cum summus Pontifex praesidens in Concilio dicit: *Declaramus, definimus, vel iudicamus sacro approbante Concilio:* non excludit iudicium Episcoporum in Concilio praesentium: sed in illis verbis: *sacro approbante Concilio;* significat ceteros Episcopos suo quoq; iudicio, & definitione idem approbasse, quod ipse vel illa verba referuntur ad aliqua, quae in Concilio tractata & definita sunt sola Romani Pontificis auctoritate ceteris Episcopis suum assensum praestantibus. Contingit interdum, vt facile constat ex Decretalibus, & Clementinis, vt aliqua in Concilio statuatur, quae solius Romani Pontificis auctoritati reservata sunt: atq; ea tunc Roma. Pontifex constituit, & definit, Episcopi vero suo assensu comprobant.

Tertio quaeritur, An Cardinales, qui Episcopi non sunt, & Concilio Generali intersunt, ius habeant vna cum Episcopis res Fidei, & morum definiendi: Hanc quaestionem superiori libro tractavi. Ad eam nunc breuiter respondeo, cum *Tuorocema in Sum. de Ecclesia lib. 3. c. 14. in responsione ad sextum. & Iacobatio de Conc. lib. 1. ar. 7. vers. Si demerito innotuit:* eos ius, & auctoritatem habere definiendi non minus, quam Episcopi habeant. Vnde vna cum Episcopis Pontificalibus vestibus iudici, & mitris ornati in definitionibus, & decretis Synodalibus concurrunt. Item quia, vt dicit *Hofstet. in c. Antiqua, de Primitiis, quasi vnum corpus, cum Rom. Pont. summo Episcopo: um efficiunt: insuper quia in ecclesijs quarum titulum habent, iurisdictionem episcopalem exercent, vt colligitur ex c. ijs, qua, de maior. & obedien. Praeterea quia ecclesiastici definitio, non ordinis, sed iurisdictionis est. Accedit, quod ex c. ad Apostolica, de sen. & re iudicata in 6. & ex Clem. Pastoral. in. tit. constat, eos habuisse ius definiendi vna cum Episcopis in Concil Lugdunen. sub Innoc. IV. & in Viennensi sub Clemente V. quia dicitur: *Ex consilio fratru nostroru.**

Quarto quaeritur, An Episcopi, qui vulgo Titulares vel Annulares dicuntur, hoc est, qui clero carent, & populo; quorum sit mentio in *Con. Trid. Sess. 14. c. 1. de refor.* & qui praesentur Ecclesijs, quae olim a Christianis possidebantur, & suos Episcopos habebant, nunc autem a Paganis occupatae tenentur, ius habeant in Concilijs definiendi: De hac quaestione *Iacobatio de Concil. lib. 2. ar. 2. versiculo. sed quia diximus.*

Canus lib. 5. de locis ca. 2. sic ait: *Episcopi quos Annulares nostri vocant, sine causa aliquando in Synodum sunt admissi. Sane nisi me opinio fallit, sicut nec simplices presbyteri, ita nec Annulares isti Episcopi in Synodum cogendi sunt: totum quippe ecclesiastici concilij Negotium, non Ordinis, sed iurisdictionis potestate transgreditur. Sic ille, quod est, ac si dixisset: Huiusmodi Episcopi iurisdictionem actu non habent: ergo nec ius veniendi ad Concilium, aut in eo definiendi, quia haec duo iurisdictionis sunt, non Ordinis.*

Quidquid dicat Canus, in Concilijs solent interesse patriarchae Titulares, vt Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, Hierosolymitanus. Titulares item Episcopi nonnulli. Fortassis Canus nihil aliud dicit: voluit, nisi quod tales Episcopi iure communi ad Concilium vocari, & in eo definire non possint, quia habitum tantum, non actu habent iurisdictionem. Et quemadmo-

dum Parochialis Ecclesia, quae habitu tantum, & non actu populum, & curam habet, in Iure pro Parochiali non habetur, vt suo loco dixi: Sic Episcopi titulares duntaxat, quia titulum tantum habent, non dioecesim sibi subiectam, pro Episcopis, quod ad iurisdictionem attinet, non habentur in iure. Nihilominus tamen dubitari non potest, quin vsu, vel privilegio, sine consensu, & auctoritate Romani Pontificis possint interesse Concilij, & vna cum alijs Episcopis definire. *Iacobatio in citato simpliciter affirmat eos ius habere suffragij in Concilio Generali: quia Episcopi in Generali Concilio, non tam ratione suarum Ecclesiarum, quam auctoritate Romani Pontificis, cuius iussu in Concilium conveniunt, habent ius, & auctoritatem definiendi. Idem dicendum est de Episcopis, qui sese episcopatu abdicarunt. Iacobatio loco citato.*

Idem prorsus de Episcopis, qui prius episcopatu spoliati sunt, & in aliena dioecesi commorantur. *Iacobatio loco predicto & Clement. quamvis de foro competenti.*

Idem de Episcopo electo, & confirmato, quamvis nondum consecrato. *Iacobatio eodem loco.*

Quinto quaeritur, An Abbates siue seculares, siue Regulares, & Ministri, siue Praepositi Religiosorum Ordinum Generales in Concilio definiendi ius, & auctoritatem habeant? In primis illis quinque, aut sex Generalibus Concilijs Abbates, aut Monachi, ad Concilia non vocabantur: tunc enim erant Episcopis subiecti, ac propterea Conciliorum decreta ipsis Episcopis tradebant, & denuntiabant, ea. *Decernimus dist. 18. & vt susciperent, ac paterent, sua auctoritate praecipiebant. A tempore septimae, vel octavae Synodi ceperunt Abbates ad Concilium admitti: nec tamen statim cum Episcopis definiendi, & subscribendi ius acceperunt. Tandem consuetudine etiam factum est, vt Abbates episcopalem iurisdictionem habentes, & Ministri siue Praefecti Religiosorum Ordinum Generales in Concilijs Oecumenicis suffragij ius habeant, Sic Dominicus, & S. Antonius, Archidiaconus, & Alexander, & Rosellus, & Brixienis apud Iacobatum de Concil. lib. 2. ar. 2. vers. sed contrarium. Quamvis Abbas in disputatione quadam, qua incipit *Episcopus*, asserat, Abbates qui quasi episcopalem iurisdictionem habent, iure ad Concilium Generale venire, & in eo definire. Cuius quidem sententia Iacobatio non placet: quia est iurisdictionem habeant quasi episcopalem, at non sunt Episcopi, & Concilium iure communi solum est episcoporum.*

Obijcies, Quomodo igitur definiendi ius habere possunt? Respondeo, id habere auctoritate Rom. Pontificis cuius speciali mandato ad Concilium vocantur, & definiunt. Nam vt paulo ante dixi, Episcopi in Concilio Generali legitime congregato, non solum ratione sui muneris, officij, & iurisdictionis, sed etiam auctoritate Rom. Pont. cuius mandato congregantur, iurisdictionem habent in Concilio, & auctoritatem definiendi: hanc autem Papa communicat cum Abbatibus, & Ministris Religiosorum Ordinum Generalibus, quando vult, & quomodo vult.

CAP. XII.

De auctoritate, & potestate Concilij Generalis.

PRIMO quaeritur, An Generale Concilium legitime congregatum, & per Legatos summi Pontificis rite celebratum certam, & firmam habeat auctoritatem in rebus Fidei & morum definiendis, ante confirmationem Papae? De hac quaestione agit Canus, *De locis Theolog. lib. 5. c. 5. quasi. 1. Bannes secunda secunda. q. 1. art. 10. post quintumque Ecclesia proprietates dubio quarto.*

Quaestio proponitur de Concilio Generali, legitima auctoritate congregato, & per Legatos Ro. Pontificis celebrato, quia inter omnes Catholicos convenit, posse celebrare Concilium Generale in Fide, & moribus, si non sit auctoritate Romani Pontificis convocatum, aut confirmatum: id enim patet ex epl'o. nam Ariminense Concilium

sexcentorum Episcoporum erravit cum Arrio, *ut testis est Rufinus lib. 10. cap. 21.* Constantinopolitanum itidem trecentorum Episcoporum erravit cum Leone Imperatore Iconomacho. Item quaestio est de Concilio Generali non solum legitime congregato, sed etiam legitima Legatorum Pontificiorum auctoritate celebrato: nam etiam omnes consentiunt posse in Fide, & moribus errare generale Concilium legitime quidem congregatum, sed non legitime habitum, siue celebratum. Id demonstratur exemplo concilij Ephesini 2. ubi repugnantibus Pontificijs legatis, Episcopi ferme omnes Dioscori, & Euycheis haeresi subscripserunt, *ut testis est Leo I. Epist. 12. 13. 21. 22. 23. 24. & 26.* Insuper quaestio praefens locum non habet in Generali Concilio auctoritate Romani Pontificis confirmato. hoc enim certa regula est Fidei, & morum, cui falsum subesse non potest: In hoc etiam omnes Catholici conveniunt ad enim soli heretici, ut Lutherani, & Calviniani negant impudenter. Vnde Eugenius IV. in Decreto super unione Iacobitarum in Concilio Florentino sic ait: *Suscipit Sancta Romana Ecclesia omnes uniuersales Synodos auctoritate Romani Pontificis legitime congregatas, ac celebratas, & confirmatas.* Quaestio igitur a nobis posita, est de Concilio generali rite congregato, & auctoritate Pontificiorum Legatorum celebrato, sed nondum confirmato Romani Pontificis auctoritate.

Dux sunt sententiae, una est asserentium tale Concilium certam, & firmam auctoritatem habere, ita ut nequeat in rebus Fidei, & morum errare, *Bannes loco citato conclusionem primam proponit sic: Omnes simul Patres congregati in Concilio Generali legitime congregato errare non possunt in Fide, etiam ante confirmationem Pontificis, vel etiam ante electionem eiusdem.* Hoc vltimum dicit de Concilio, si fuerit congregatum ad summum Pontificem eligendum. Deinde in secunda conclusione ait, maiorem partem huius Concilij in Fide errare posse: ac proinde dicit secundam conclusionem non esse primae contrariam: Pontificiam conclusionem talem: *Omnes qui contraxerint definitioni Concilij auctoritate Pontificia congregati, & in praesentia Legatorum legitime celebrati, suspectus erit de haeresi.* Tandem dicit: *Quidam Theologi ex nostris, de quorum numero fuit doctissimus Sosus, senserunt, praedictam definitionem Concilij facere certam fidem. Verum nobis magis placet sententia Magistri Cansi: quod huiusmodi definitiones non sunt certa regula Fidei, quousque summi Pontificis confirmatio accedat.* Ita ille.

At Canus libro 8. capite citatis. qu. 1. vers. *At contra viri quidam doctissimi, ait, vios doctissimos ita sensisse, videlicet tale Concilium esse certam, & firmam regulam Fidei.* Qui fuerint isti viri doctissimi, non explicuit: existimo id illum dixisse de Petro Aliacensi, Ioanne Gersono, Maiori, Almaïno, Ludouico Romano, Abbate Panormitano, & Nicolao Cusano, & alijs Doctoribus Parisiensibus, & ijs, qui in Concilio Basiliensi tutati sunt auctoritatem concilij Generalis contra Papam, dicentes, Generale Concilium vniuersalem Ecclesiam repraesentare, & proxime a Christo Domino suam auctoritatem habere.

Altera est sententia, tale Concilium non esse certam, & firmam Regulam Fidei ante confirmationem Pontificiam. Sic Turrecremata in summa de Ecclesia lib. 3. c. 34. 35. 36. Caietanus in Opusculis Tom. 1. Tract. 1. c. 11. & in Apologia de Auctoritate Papa, & Concilij. part. 2. c. 21. *Canus de hoc lib. 5. c. 5. q. 1. vers. Sed nec in causis Fidei.* Haec sententia est tenenda: Prima enim ortum habuit ab ijs Auctoribus, qui senserunt Concilium esse maioris auctoritatis, quam Papam, quorum sententia modo sustineri non potest, ut dicam inferius. Item Christus Dominus promisit Petro se pro eo rogaturum, ne fides eius deficeret. Et dictum est: *Tu aliquando conuerteris, confirma fratres tuos:* ergo Romani Pontificis, qui est Petri successor, est confirmare in Fide Patres Concilij. Accedit quod concilia Generalia haec legitime celebrata, postularunt a Papa suorum decretorum confirmationem, ut probat Turrecremata per sin-

gula Concilia dicentis. Insuper membra a capite inflatum, motum, & vim recipiunt, & habent Adde quod aliqui in ecclesia Dei essent duo tribunaia suprema in causis Fidei, & morum, videlicet, Generale Concilium rite celebratum. sed non confirmatum a Papa, & ipse Romanus Pontifex, pro quo Dominus in persona Petri rogauit, ne in Fide deficeret. Vltimo, Episcoporum in Concilio Generali iurisdicchio pendet proxime a Ro. Pont. ianquam corpus a capite, cuius auctoritate congregati procedunt legitime in Concilio: ergo tota eorum definitio pendet etiam a Papa. Contra hoc quaedam obijciuntur. Primo Concilij Generalis est definitio ea, quae sunt Fidei, iuxta illud Christi Domini: *Spiritus sanctus docebit vos omnem veritatem:* ergo in Fide errare non potest Respondeo, cum Caietano in opusculis Tom. 1. in Apologia, de Auctori. Papa & Concilij. part. 2. c. 21. *Papa solius esse munus & officium declarate & definire, quae sunt Fidei, ut docet S. Thomas secundae secundae, q. 1. ar. 10. ex quo fit, ut talis definitio pertineat quoque ad Generale Concilium, vel vniuersalem ecclesiam, sed ratione capitis praesidentis, & vna cum eis definitis, vel confirmatis, quae Concilium, vel ecclesia definit. Non igitur conuenit certa, & firma definitio regulae Concilio, vel ecclesiae per se, & proxime, sine Romano Pontifice, quia tale Concilium, vel ecclesia est sine suo capite: & illud Christi Domini: *Spiritus sanctus docet vos omnem veritatem,* non est dictum Concilio, vel ecclesiae sine capite disunctae, sed cum suo capite adhaerenti, & connexae. at Petro dictum est: *Ego pro te rogatus, ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conuerteris confirma fratres tuos.**

Secundo argumentantur: Patres in Concilij Generalibus imitati Apostolos Act. 15. in Concilio congregatos, dicunt: *Vsque est Spiritus sanctus, & nobis, & hoc, antequam eorum decreta confirmarentur a Papa: ergo errare in Fide non possunt, alioqui enim si errarent, falso dicerent: Vsque est Spiritus sanctus: habent igitur ad se sententiam sibi Spiritum sanctum in definiendo ne errant. Respondeo, sic loqui Patres Concilij, quia Papa, vel praesidet in Concilio, & vna cum ipsis definit, vel quia totam eam Fidei definitionem, & sententiam referunt, ac dirigunt ad Papam tanquam ad caput, cuius auctoritate congregati decernunt: & ex eius iurisdictione, & confirmatione pendunt: Sicut etiam cum Canones alios condunt, & praecipua dant, quamuis absolute, & simpliciter per se praecipere, & imperare videantur, non tamen id faciunt, nisi ex implicita conditione futuri consensus, & confirmationis Pontificiae, & omnis eorum iurisdictione a Romano Pontifice pendeat. Sic etiam cum Canones, & decreta de Fide codit. Hinc etiam est, ut Patres Concilij, cum res Fidei decernunt, dicant: *Qui aliter docuerit, vel crediderit, anathema sit:* pendunt adhuc verba ex futura Pontificia confirmatione.*

Tertio obijciunt: In c. Placuit dist. 10. habetur ex 6. Synodo Generali: *Placuit huic sanctae Synodo, ut amodo confirmata, & vna sint Canonum Apostolicorum octoginta trius capitula.* Respondeo, ita ut dixi, loqui sic Patres ex conditione implicita Pontificij consensus, & confirmationis: tunc enim decreta Conciliorum absoluta, certam, & firmam veritatem continet eum Romani Pontificis auctoritate confirmata.

Quarto opponunt: Generale Concilium vniuersalem ecclesiam repraesentat: at vniuersalem ecclesiam in Fide errare nequit, quia de ipsa dictum est: *Est columna, & firmamentum veritatis.* Et ipsi dictum est: *Ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem saeculi.* In illa itidem locum habet illud Augustini, *Euangelio non crederet, nisi me auctoritas ecclesiae admoneret:* & illud etiam Symboli Apostolici: *Credo vnam Sanctam ecclesiam.* Respondeo, cum eodem Caietano loco citato, haec omnia locum habere in ecclesia, ut est corpus quoddam, cum suo capite coniunctum, non autem in ecclesia per se, & proxime sine capite. Concilium enim Generale, vna cum Papa, est corpus integrum, & Romanus Pontifex, ut Petri successor repraesentat proxime Christum, cuius est summus in terra Vicarius, totum vero Concilium proxime reliquum ecclesiae corpus repraesentat, ac refert.

Secundo queritur An Generale Concilium, Sede Apostolica vacante, legitime congregatum, possit in causis Fidei definiendis errare? Bannes *secunda secunda. q. 3. art. 10. post quinque de Ecclesia proprietates. dub. 3. conclus. 1.* dicit sic: *Omnes simul Patres simul congregati in Concilio Generale legitime convocato, in Fide errare non possunt, etiam auctorem electionem nisi. Significat Auctor hic Patres in Concilio Generale legitime congregatos, in duobus casibus, in quibus sine Rom. Pontificis auctoritate convenire Canonice possunt, non posse in Fide errare, nimirum: Si congregentur omnes episcopi, & Patres ecclesie, Sede Apostolica vacante ad electionem Romani Pontificis: vel si conveniant ad eligendum, & creandum verum, & certum Pontificem, in casu, quo duo, vel plures pro Romano Pontifice, cum una sit omni sententia, in illis casibus, Patres rite quidem, & legitime congregati, sed solum ad eam tractandam, cuius gratia congregantur, nimirum ad eligendum Pontificem, vel ad schisma de medio tollendum, electio Pontificis vero, & certo. Cum autem ecclesia tunc, vel capite omnino careat, vel non habeat verum & certum, res Fidei definire non potest Abbas in qu. qua incipit, *episcopos. Deius in c. Ofus de elect.* Decipitur quoque in altero, quod existimat Patres Concilii Generalis, si omnes Fidei causam aliquam definiant, non posse in Fide errare, etiam ante electionem summi Pontificis: quod falsum esse superius questione demonstravi.*

Suam sententiam ita probare nititur Bannes, quia Hieronymus, cognomento de Praga in Concilio Constantiensi condemnatus haereticus, igni combustus est. Respondeo, illum merito fuisse combustum igni, quia de se debeat haeres ante a tota ecclesia damnatus. Vnde Patres in eo Concilio, quia multa ad Fidem pertinentia definiunt contra Ioannem Wiclefium, & Ioannem Hus postularunt a Martino V. vero Pontifice, electo, vt confirmaret decreta Fidei, in eo Concilio constituta.

Tertio queritur, An decreta Fidei edita in Concilio Generale, auctoritate Romani Pontificis confirmata, sint reponenda in numero Sanctorum Scripturarum, ita vt sint censenda Sanctae Scripturae, sicut libri veteris, & novi Testamenti? De hac questione Canus libro quinto de locis Theo. cap. quinto. questione tertia. Putavit Gratianus cap. In Canonibus, distinctione decima nona, summorum Pontificum epistolas Decretales esse Canonicas Scripturas. Idem proculdubio dicere potuisset de Concilio Generalis decretis, quam sententiam merito refutat Canus. Quia alioqui talium Canonum coditores deberent dici Scriptores Sacri quod non est dicendum: Scriptura item sacra proxime est ab Spiritu sancto dictata, non solum quantum ad sensum verborum, sed etiam quantum ad verba ipsa. Scripturae enim Sanctae sunt verba Spiritus sancti: at summorum Pontificum, & Conciliorum Canones, quantum ad sensum, sunt quidem ab Spiritu sancto, sed non quantum ad verba. Infuper Scriptura Canonica proxime ab Spiritu sancto dictatur, & Canones Romanorum Pontificum, vel Conciliorum sunt quidem ab Spiritu sancto, sed colliguntur ex Sacris Litteris, vel ex diuinis, aut Apostolicis traditionibus, vel ex alijs antiquioribus Fidei decretis, vel ex vnanimi Patrum sententia, vel ex communi omnium credentium consensu. Et Spiritus sanctus assistit summis Pontificibus, & Concilijs a Papa confirmatis, ne errent in huiusmodi Canonibus colligendis, & condendis. Accedit, quod Symbolum Apostolorum non habetur inter Sanctae, & Canonicae Scripturae libros: ergo multo minus Romanorum Pontificum, & Conciliorum Canones.

Obijcies, quod dicit Augustinus, vt habetur cap. In Canonibus dist. 19. In Canonibus Scripturis Ecclesiarum Catholicarum quae plurimum diuinarum scripturarum solentissimi in da-

gator auctoritatem sequitur: inter quas sane ille sunt, quas Apostolica Sedes habet, & ab ea alij mouerunt accipere Epistolas. Respondeo, sensum Augustini non esse, quem Gratianus putauit, sed in iudicio librorum Canoniceorum primum videndum esse, quid ecclesiae Catholicae sentiant, & inter Catholicas ecclesias illarum esse testimonium preferendum, quae vel fuere sedes Apostolorum, vt Hierosolymitana, Antiochena, Romana; vel ab Apostolis aliquam Epistolam acceperant, vt Corinthia, Ephesina, Galatica: non igitur Augustinus loquebatur de epistolis decretalibus Romanorum Pontificum, vt falso Gratianus existimauit.

Obijcies secundo, Gregorium Magnum dicentem lib. 1. regitri. indi. 10. Spiti. 10. Quatuor prima Concilia Generalia, tanquam Quatuor Euangelia accipio, Respondeo, non esse sensum Gregorii, vt illa quatuor Concilia sint Scripturae sanctae eo modo, quo sunt quatuor Euangelia, sed solum ea Concilia esse ab Spiritu sancto, & certam, ac firmam Fidei regulam continere.

Tertio Obijcies, Innocentium in c. Cum Martha, de celebr. Missae dicentem, Scripturam Sacram asserere iniuriam facere Martyri, qui orat pro Marcyre. Respondeo, in Iure Canonico leges Pontificias aliquando vocari factas, & Canones Conciliorum vocari diuina decreta, vt à Ciuilibus Principum legibus distinguantur. & Hostiensis, Ioan. Andreas Abbas, Cardin. & alij c. 1. de Iuramen. Calumniam, & Glossa c. Ex diligenti, de Simonis annotarunt, canonicam legem vocari diuinam, ciuilem autem humanam siue mundanam. & Iustina. in Authent. vt Clerici apud proprios Episcopos, §. Si vero, legem Canonicam appellauit iuram, & diuinam. Innocentius etiam III. c. Cum de diuersis de Priuil. in Sexto, ius Canonicum videtur appellare diuinum. Innocentius igitur in c. Cum Martha, vocauit Scripturam Sacram, ex sententia Augustini de verbis Apostoli dicentis: Iniuria est pro Martyre orare, cuius debemus precibus commendari.

Vltimo obijcies Damascenum, libro quarto Fidei orthodoxae referentem inter Scripturas Sacras Canones Apostolorum, quos Clemens collegit, & Epiphanium haeresiultima dicentem, Constitutionem Apostolorum esse Canonicas Scripturas. Respondeo, eos late appellasse Scripturas Sacras, siue canonicas, canones, vel constitutiones Apostolicas.

Quarto queritur, An vt concilium Generale legitima Papae auctoritate confirmatum in causis Fidei definiendis habeat Spiritum sanctum sibi assistentem, necessarium sit vt diligentiam adhibeat in examinanda questione, & exquirenda veritate Fidei? Haec questio est eadem atque illa, An Romanus Pontifex possit in Fide errare, si eum definit causam Fidei, diligentiam debitam non ponat in examinanda causa Fidei? De hac questu. Canus libro quinto, de locis Theologicis c. 5. q. 3. vers. Aliter vero scrupulus, & ego quoque superius.

Quinto queritur, An fide diuina, cui falsum subesse non potest, credamus, hoc concilium Generale, videlicet Nicenum, Ephesinum, vel chalcedonense esse legitima auctoritate celebratum, & confirmatum. Canus li. 6. de locis cap. 8. in responsione ad 10. argumentum, vers. Et id postremo considerandum, negat id fide diuina credi. Sic enim ait: Concilium Nicenum in Fide non errasse, aut Chalcedonense, aut Ephesinum, nec in sacris, libris, nec in Apostolorum traditionibus, explicatum est: sed id solum, Concilia in Spiritu sancto legitime congregata errare non posse: at quod Nicen. Chalcedon. & Ephesinum Concilium legitime fuerint coacta, ex diuina reuelatione non creditur, creditur tamen ex humana fide, & traditione historica fide digna, per quam credimus eas Synodos indicentibus, & confirmantibus vers. Ecclesiae pastoribus ex vniuerso orbe conuenisse. Sic ille. Idem prorsus dicit Bannes secunda secunda. quest. 1. art. 10. post quinque, de ecclesia proprietates dub. 2. in responsione ad secundum argumentum. Haec sententia minus probabilis mihi videtur. Nam si tantum fide humana credimus ea concilia esse rite celebrata, & confirmata, non video quomodo fide diuina credi debeant eorum de-

creta in Fidei causis, sicut si quis in dubium reuocet, an illa sint legitima Concilia, necesse est eum in dubium vocare illorum Conciliorum Canones in rebus Fidei conditos. Item S. Gregor. lib. 2. *regist. indic. 10. epist. 10.* quatuor prima Concilia suscipit, & veneratur tanquam quatuor Euangelia: ergo sicut credebatur Fide diuina Euang. Matth. vel Marci esse Canonicum; sic etiam ex reuelatione diuina credebatur Nicæn. vel Ephesin. Concil. esse legitimum. Accedit quod tota Ecclesia credit, & proficitur illa Concilia esse legitima, & tanquam talia præcipit suscipi, & haberi: Ergo si tantum humana fide creditur ea Concilia esse legitima, cum fidei humanæ falsum subesse queat, Ecclesia posset falli & errare. Adde his, quod in rebus: quæ Fide diuina creduntur, innituntur non solum testimonio Dei reuelantis, quod falsum esse non potest, sed etiam testimonio Ecclesiæ, quæ credenda, certa & firma auctoritate proponit; sed ecclesia proponit & docet illa Concilia credenda; ergo neque in hoc, neque in illo Concilio proponendo vt legitime celebrato, falli vel fallere potest. Nec valet, quod dicit Canus, quamuis fide tantum humana credatur, illa Concilia esse rite habita, & legitime confirmata, nihilominus tamen eorum definitiones in causis fidei diuinitus reuelatæ creduntur, & proinde qui eas veras esse negauerit, hæreticus erit: quia ex duob. inquit Canus, principijs vno fide diuina creditur, altero ex ratione naturali, vel fide humana certo, colligitur conclusio diuinæ Fidei, vt cum ita ratiocinamur. Omne Concilium in Spiritu S. congregatum, est certa, & firma regula Fidei; sed Conc. Nicæn. est in Spiritu S. congregatum; ergo est certa regula Fidei. Profecto contra Canum vim maximam habet argumentum. conclusio pendet ex præmissis, ergo non potest esse magis certa & vera, quam præmissa: sed altera præmissarum solum est certa, secundum Canum fide humana; ergo conclusio nequit esse diuina Fide certa. Quare meo iudicio Fide diuina credimus Concil. Nicæn. Ephesin. & Chalced. esse in Spiritu S. congregata, & habita, & confirmata: alioqui nullum est Concilium post Apostolos celebratum, quod credamus Fide diuina fuisse legitime coactum & confirmatum. Nec valet Cani argumentum, ex Sacris Libris, aut Apostolicis traditionibus. Non habemus ea Concilia esse legitime celebrata, ergo, id non credim⁹ Fide diuina. Respondeo, diuina Fidei credi, ea quæ dicit, & reuelat Spiritus S. per ecclesiam declarantem aut proponentem. Sed tota ecclesia docet & tradit, Conc. Nicæn. fuisse legitimum. non requiritur vt oia habeantur in libris Canonicis, aut Apostolicis traditionibus: Deus qui promissit se rogaturum Patrem, ne fides Ro. Pontificis successoris Petri deficeret, tacite, & implicite promissit, ne hic Romanus Pontifex in deficientibus rebus Fidei deficeret; ita etiam promissit hoc vel illud Concilium legitime, & in Spiritu sancto congregandum ad res fidei definiendas: quare eo ipso quod credimus Fide diuina definitiones Concilij Nicæni esse veras, credimus quoque Fide diuina illud esse Concilium legitime congregatum; nam ipsum Concilium in ecclesia publice promulgatum obligat nos ad credendum Fide diuina, quod est definitum in ipso, vt dogma fidei.

Dices, quod sit legitime congregatum, non est ratio credendi rem definitam, sed est cõditio, sine qua non crederemus. Item hoc Concilium, vel hic Ro. Pontifex est proponens tantum, non reuelans res Fidei. Respondeo, quæ creduntur Fide diuina, vt dixi, non solum innituntur testimonio Dei reuelantis, sed etiam testimonio Ecclesiæ vt iudicis, & interpretis diuini, in declarandis & tradendis sententiis fidei, & vtrumque; debet esse certum, & firmum, quia ex vtroque pendet assensus fidei, alioqui enim si is, qui proponit docet, tradit, solum est fide humana dignus, poterit falli & fallere, vt videmus in Parocho docente populum, vel in quouis alio Priuato homine res Fidei annuntiantem & promulgantem; sicut enim nunc docet & tradit quod est fidei; sic fieri potest, vt annunciet & proponat quod est contra fidem: & tunc is qui ipsi fidem habet, cre-

det falsum non quidem ex fide infusa & diuina, sed ex humana, quæ credit illi vt homini, non vt iudici: & interpreti diuinitus dato.

CAP. XIII.

De Romani Pontificis auctoritate, & potestate in Generale Concilium.

PRIMO queritur, An Romanus Pontifex perse, vel Legatos suos debeat in Concilio Generali præsesse? Debet vt recte probat Turresemata in Summa de Ecclesia lib. 6. c. 22. Nam conuincit vsus, quem hæctenus ecclesia seruauit. Act. 1. in Conc. Apostolor. quo electus est Marthias in locum Iudæ, Petrus, vt pote Apostolorum princeps, & totius Christianæ plebis præfides videtur. Dicitur enim: *Exurgens Petrus in medio fratrum dixit, vbi Glossa: Pastor, inquit, pro omnibus loquitur.* Et alia Glossa: *In medio eorum exemplo Christi fuisse describitur.* Et Act. 15. *Consenserunt Apostoli, & Seniores videra de verbo hoc: cum autem magna conuulsio fieret, surgens Petrus, dixit ad eos: vbi Glossa: Pra omnibus quasi Princeps loquitur.* Item Romani Pontificis est Generale episcoporum Concilium conuocare, illius Canones, decreta & acta confirmare, et ego ipse est toti Concilio præfideret. Ipse est caput Catholicæ Ecclesiæ, sed caput totius corpori præest. Ipse est summus in terra Christi Vicarius, ergo vicem Christi gerens, concilio præfideret. Vnde Leo scribens ad Chalcedonense concilium, inter alia dicit: *In his fratribus, nimirum Paschasio, & Vincentio Episcopis, Bonifacio, & Basilio Presbyteris, qui ab Apostolica Sede directi sunt, me Synodo vestra vestra fraternitas confidat præfideret.* Et in Epistola ad Anatolium Episcopum Constantinopolitanum sic dicit: *Frates nostri ab Apostolica Sede directi qui vices mea Synodo præfiderant, probabiliter atque constanti iudicio ausibus obtulerunt.* Insuper Adrianus II. scribens Basilio Imperatori Constantinopolitano, vt haberet in 8. Synodo: *Voluntus, inquit, per vestras pietatis industrias illic numerosum celebrare Concilium, cui nostri quoque missi Præsidentis, & culpatarum personarum differentias liquido cognoscentes, iuxta quod in mandatis acceperunt, singulorum libere discretiones exerceant.* Vnde Legati Adriani in eo concilio in hunc modum subscripserunt: *Ego Donatus Episcopus Hesbientis Ecclesiæ, locum obtinens Domini mei Adriani Summi Pontificis, & vniuersalis Papa, omnia quæ superius leguntur, huic sanctæ & vniuersali Synodo Præsidentis usque ad voluntatem eiusdem extimij Præsulis, promulgauit, & manus mea subscripsit, eodem modo subscripsit Stephanus Episcopus, nominans le Præsidentem; sic etiam subscripsit Martinus Ecclesiæ Rom. Diaconus. Animaduertendum est ad concilio in quo Papa per se ipsum præest, ad ipsum Pontificem appellari iure non posse: quia esset appellatus ad eundem: at ad concilio in quo Papa solum per suos Legatos præfideret, potest iure appellari ad ipsum Pontificem, quoniam in primo casu tota concilij iurisdictione residet in Papa, vt in capite: in 2. casu iurisdictione concilij est delegata à Papa. Imola in c. *gratus de praben. n. 22. Bero. in c. 1. n. 5. & 6. de prab. & c. 1. n. 6. de iudicijs.**

Contra hæc quædam obijciuntur ab aduersariis. Primo, Nusquam facta literæ testantur, Petrum in concilijs Apostolicis præfedis. Respondeo, quæ quis expressis verbis id non dicant, implicite tamen significare: quod constat ex multis. Petrus enim primus ante alios loquitur, in medio fratrum stetit dicitur: item *Oportet, inquit, impleri Scripturam.* Et iterum. *Oportet ex his, qui nobiscum sunt.*

Secundo obijciunt: In concilio Chalcedonenis Martianus Imperator legitur præfedis, & ibi iudicis destinati dicuntur. Respondeo, id esse omnino falsum: nam ipse Martianus Imperator Act. 16. Concilij sic ait: & habetur in ca. Nos. dist. 96. *Nos ad fidem roborandam, non ad potentiam aliquam ostendendam, siue exercendam, exemplo religiosissimi Principis Constantini Synodus interesse volumus, vt veritate inuenta, non multa multitudo prauis doctrinis tradita disceret.* Ergo ipse Imperator ingenue confitetur se non inter-